

Návrh na určenie Národného poľnohospodárskeho a potravinárskeho centra, štátnej príspevkovej organizácie Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, ako priamo určeného prijímateľa prostriedkov mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti

Za priamo určeného prijímateľa v rámci komponentu 19 REPowerEU Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky, Reformy č. 1: Podpora udržateľnej energetiky - Čiastkového opatrenia 6: Rozvoj a podpora výroby udržateľného biometánu, organických hnojív a obehového biohospodárstva (ďalej len „čiastkové opatrenie 6“), ktorého vykonávateľ je Ministerstvo životného prostredia SR (ďalej len MŽP SR“) sa navrhuje určiť Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum (ďalej len „NPPC“) za účelom zabezpečenia plnenia úloh stanovených v aktualizovanom Pláne obnovy a odolnosti Slovenskej republiky, ktorý bol schválený uznesením vlády Slovenskej republiky č. 201 z 26. apríla 2023 k návrhu zmeny Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky vrátane jeho novej kapitoly REPowerEU a zabezpečenia súladu s § 12 ods. 1 písm. c) zákona č. 368/2021 Z. z. o mechanizme na podporu obnovy a odolnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení. Rada EÚ pre ekonomické a finančné záležitosti (Ecofin) schválila aktualizovaný Plán obnovy na svojom zasadnutí 14. júla 2023 prijatím Vykonávacieho rozhodnutia Rady, ktorým sa mení vykonávacie rozhodnutie Rady z 13. júla 2021 o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Slovenska („Vykonávacie rozhodnutie Rady“).

NPPC ako štátna príspevková organizácia MPRV SR zabezpečuje komplexný výskum a zhromažďovanie poznatkov z oblasti trvalo udržateľného využívania a ochrany prírodných, predovšetkým pôdných zdrojov a vody pre pestovanie rastlín a chov zvierat, zabezpečenia kvality, bezpečnosti, inovácií a konkurencieschopnosti potravín i nepotravinárskych výrobkov poľnohospodárskeho pôvodu, produkčného i mimoprodukčného vplyvu poľnohospodárstva na životné prostredie a rozvoj vidieka a transfer poznatkov poľnohospodárskeho výskumu užívateľom.

NPPC pôsobí ako vedecko-výskumná organizácia rezortu pôdohospodárstva a pre MPRV SR vypracováva dlhodobé aj krátkodobé úlohy vedecko-výskumného a analytického charakteru naviazané na aktuálne témy poľnohospodárskych a potravinárskych politík. NPPC je pevne ukotvená medzi organizáciami rezortu pôdohospodárstva a pravidelne s nimi spolupracuje. Realizácia čiastkového opatrenia 6 si vyžaduje spoluprácu aj Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho (ÚKSUP), ktorý je rozpočtovou organizáciou MPRV SR. Zároveň má NPPC dlhoročné skúsenosti s realizáciou domácich aj medzinárodných projektov. Vzhľadom na toto postavenie NPPC v rámci rezortu pôdohospodárstva je najvhodnejšou organizáciou pre realizáciu čiastkového opatrenia 6.

Vykonávateľom čiastkového opatrenia 6 je MŽP SR. Toto čiastkové opatrenie prinesie komplexnú mapu výrobného potenciálu v prípade bioplynu a biometánu, technologické katalógy, ako aj plán obehového biohospodárstva, v ktorom sa určia vhodné oblasti na rozvoj obehového biohospodárstva. V pláne sa určia bioplynové stanice vhodné na transformáciu na výrobu biometánu, ktorá bude podliehať zjednodušenému povolovaciemu konaniu podľa zákona o EIA. Komplexné posúdenie mapy sa vykoná s prihliadnutím na záväzné predpisy, konkrétne na smernicu (EÚ) 2018/2001 (RED II).

Na základe výsledkov komplexnej mapy a dvoch technologických katalógov sa vymedzí potenciál Slovenska v oblasti výroby bioplynu a biometánu a účinné začlenenie biometánu do plynovej sústavy. V pláne a katalógoch sa vymedzí georeferenčný potenciál

výroby biometánu a určia sa miesta pripojenia do plynovej sústavy, na základe čoho sa podporia najvhodnejšie miesta na výstavbu zariadení a transformáciu bioplynových zariadení na biometánové. Mapa bude k dispozícii na účely súkromného, ako aj verejného financovania. Následne sa v zmysle integrovaného národného energetického a klimatického plánu podľa nariadenia (EÚ) 2018/1999 a záväzného časového rámca na jeho aktualizáciu zavedie plán poskytujúci investičnú trajektóriu na dosiahnutie identifikovaného národného potenciálu do roku 2030 a do roku 2050.

Účinnosť nadobudne súbor legislatívnych a/alebo prípadne nelegislatívnych opatrení potrebných na odstránenie zistených prekážok pri povoľovaní a výrobe alebo privádzaní biometánu do sústavy a pri používaní zvyškov z biometánových zariadení ako hnojív. Tieto opatrenia zlepšia efektívnosť využívania zdrojov v agrosektore s využitím dát o komplexnom energetickom a živinovom zhodnocovaní bioodpadu s cieľom zvýšiť produkčnú a výrobnú kapacitu obnoviteľnej energie z biometánu, najmä z odpadovej biomasy. Očakáva sa, že to povedie k lepšiemu monitorovaniu vzoriek pôd po celom Slovensku na účely identifikovania vhodných oblastí na aplikáciu digestátu a sledovania vplyvov aplikácie digestátu a organických hnojív na obsah uhlíka v pôde, t. j. na záchyty uhlíka v pôde. Mal by sa tak vytvoriť podporný systém udržateľnosti a merateľného ukladania uhlíka do pôdy.

Míľnik s názvom „Rozvoj a podpora výroby biometánu, organických hnojív a obehového biohospodárstva“ v zmysle Vykonávacieho rozhodnutia Rady sa vykoná do 4. štvrtroka 2025 prostredníctvom priameho vyzvania v zmysle § 12 ods. 1 písm. c) zákona č. 368/2021 Z. z. o mechanizme na podporu obnovy a odolnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení.